# Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības programmas izveidi, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam"

*COM(2012) 782 final – 2012/0364 (COD)*

(2013/C 161/12)

Ziņotājs: ***PEZZINI* kgs**

Padome 2013. gada 24. janvārī un Eiropas Parlaments 2013. gada 15. janvārī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"*Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības programmas izveidi, lai atbalstītu īpašas darbības finanšu pārskatu un revīzijas jomā laikposmā no 2014. gada līdz 2020. gadam*"

COM(2012) 782 final – 2012/0364 (COD).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2013. gada 7. martā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 488. plenārajā sesijā, kas notika 2013. gada 20. un 21. martā (20. marta sēdē), ar 82 balsīm par, 1 balsi pret un 1 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

## 1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1 Atzinumā izskatāmā priekšlikuma mērķis ir pagarināt 2009. gadā Komisijas uzsākto programmu, lai 2014.–2020. gadā varētu finansēt iestādes, kas darbojas finanšu pārskatu un revīzijas jomā. Kopš programmas sākuma līdz šim brīdim nozarē ir notikušas dažādas pārmaiņas. Iestāžu skaits ir samazinājies, un ir palikušas šādas trīs iestādes: **SFPS** (Starptautisko finanšu pārskatu standartu fonds), ***EFRAG*** (Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupa) un ***PIOB*** (Sabiedrības interešu uzraudzības padome).

1.2 EESK **kopumā** atbalsta **programmas saturu** un atzīst, ka finanšu pārskatiem un revīzijai ir liela nozīme kā stabila un pārredzama tirgus pamatam. Tomēr **nav pietiekamas informācijas**, kas ļautu izvērtēt katras programmas īstenošanai piešķirto līdzekļu summas atbilstību, un nav iespējams izstrādāt atbilstīgu viedokli par katras iestādes darba rezultātu piemērotību vajadzībām, kādas ir lietotājiem, kuriem, šķiet, ir visnotaļ pozitīvs viedoklis šajā jautājumā.

1.3 Finanšu krīze, kas turpina ietekmēt tirgu, atklāja, ka aizvien vairāk ir vajadzīga precīzāka informācija un efektīvāki revīzijas standarti, tomēr šādi instrumenti izrādīsies nederīgi, ja to lietotāji nebūs spējīgi tos pilnībā izmantot. Tāpēc ir **jāapmāca augsta līmeņa eksperti** publiskajā un privātajā sektorā — uzdevums, kura veikšanai jāiegulda visi ES, dalībvalstu un uzņēmumu pūliņi un jāpiešķir atbilstīgi līdzekļi.

## 2. **Ievads**

2.1 Komisija 2012. gada 19. decembrī publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par **atbalstu**, kas no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim paredzēts **to iestāžu darbībai, kuras izstrādā standartus un normas finanšu pārskatu un revīzijas jomā**. 2013. gada 31. decembrī beigsies darbības termiņš iepriekšējam 2009. gadā pieņemtajam plānam. Dažas no organizācijām, kuras bija ietvertas sākotnējā plānā, vairs nepastāv, un to funkcijas ir pārņēmušas citas organizācijas. Pašreizējais priekšlikums attiecas vienīgi uz atlikušajiem finansējuma saņēmējiem, proti, SFPS fondu (*IASCF* juridiskais pēctecis), *EFRAG* un *PIOB*. Viss regulējums skar privāto sektoru. Uz publisko sektoru attiecas Padomes 1996. gada 25. jūnija Regula (EK) Nr. 2223/96 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Kopienā (SEC 95); šajā regulā ir noteikti publisko budžetu izstrādes principi.

2.2 Gan priekšlikums, gan tam pievienotais ziņojums ir pilns ar akronīmiem, un tādēļ ir grūti uztvert daudzos saīsinājumus un saiknes starp dažādām tekstā minētām struktūrām. Tāpēc, lai varētu vieglāk lasīt dokumentus, kas, neraugoties uz tajos izmantotu precīzu tehnisko terminoloģiju, ir grūti uztverami pat attiecīgajiem ekspertiem, ir vajadzīgs **akronīmu un organizatorisko struktūru apraksts**.

2.3 Minētajā aprakstā ļoti vienkāršotā veidā varētu iepazīstināt ar šādām iestādēm, kas saņem finansējumu:

2.3.1 Starptautisko finanšu pārskatu standartu fonds (**SFPS fonds**), kas ir aizstājis Starptautisko grāmatvedības standartu komitejas fondu (*IASCF*), ir iestāde, kura pasaules līmenī kopā ar *SFPIK* (Starptautiskā finanšu pārskatu interpretāciju komiteja) izstrādā grāmatvedības standartus ES biržas sarakstā iekļauto uzņēmumu finanšu pārskatiem. Minētie standarti ir iekļauti Savienības tiesībās. SFPS fonda pakļautībā ir šādas struktūrvienības, kas nodarbojas ar tehniskiem jautājumiem: Starptautisko

grāmatvedības standartu padome (***IACB***) un **SFPS Interpretācijas komiteja**. Administrēšanu nodrošina virkne struktūrvienību, kuru funkcijas ir grūti izklāstīt: līdztekus padomei darbojas **Uzraudzības padome**, **Standartu konsultatīvā padome** un **Procesa pareizas norises pārraudzības komiteja**.

2.3.1.1 Komisija atzīst, ka SFPS fondam ir svarīga loma kā pasaules mēroga standartu noteicējam, un iesaka turpināt sniegt atbalstu, kas stabilas līdzfinansējuma shēmas veidā bija agrāk paredzēts *IASCF* fondam. Vairākas dalībvalstis tajā jau ir iesaistītas, un ES no savas puses 2011. gadā ir finansējusi 17 % izdevumu.

2.3.2 Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupa (***EFRAG***) ir iestāde, kas sniedz profesionālus padomus Komisijai finanšu pārskatu jautājumā. Tā ir privāta organizācija, kas izveidota 2001. gadā un kuras vadību sākotnēji noteica proporcionāli dažādu dalībnieku, tostarp Komisijas, finansiālajam ieguldījumam. 2008. gadā struktūra tika mainīta, lai labāk atspoguļotu *EFRAG* **sabiedriski politisko lomu**, ko tā bija uzņēmusies laika gaitā kā platforma Eiropas viedokļa paušanai grāmatvedības jomā. Lai arī pārstāvība un balsstiesības vēl aizvien pieder tās pārvaldības struktūrvienībām, proti, **Ģenerālajai asamblejai un Uzraudzības padomei**, tagad labāku pārvaldību nodrošina Plānošanas un resursu komiteja (***PRC***) un galvenokārt **Uzraudzības padome** — padome, kurā darbojas 17 personas; tajā ir pārstāvētas dažādas ieinteresētās aprindas, piemēram, finanšu pārskatu sagatavotāji un izmantotāji, un darbojas četri sabiedriskās politikas eksperti, kurus iecēlusi Komisija.

2.3.2.1 Komisija uzskata, ka Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupai (*EFRAG*) ir vajadzīgs stabils ilgtermiņa finansējums, lai saglabātu tās uzticamību un neatkarību; vairākas lielas dalībvalstis tai sniedz tiešu finansiālu atbalstu. *Komisija līdzfinansē EFRAG mazāko dalībvalstu vārdā.*

2.3.3 Sabiedrības interešu uzraudzības padome (***PIOB***) ir Spānijas fonds, kura mītne atrodas Madridē. Lai arī šī iestāde ir privāta struktūra, tai ir liela autoritāte un ietekme, un tā nodrošina, ka tiek ievērotas procedūras, garantēta uzraudzība un ir pārredzami starptautiskās revīzijas standarti, kurus pieņem Starptautiskā Grāmatvežu federācija (***IFAC***) — privāta struktūra, kura pārstāv grāmatvežus un revidentus visā pasaulē. Tās galvenie partneri ir **Uzraudzības grupa**, kas pārstāv starptautiskos regulatorus un iestādes augstākajā līmenī [1], un ***IFAC.*** *PIOB* pārvaldību nodrošina 10 locekļi, no kuriem divus iecēlusi Komisija.

2.3.3.1 Ar 2009. gada lēmumu Sabiedrības interešu uzraudzības padomei piešķīra finansējumu, kura apmērs 2011. gadā bija 22 % attiecināmo izmaksu. Komisija cieši sadarbojas ar šo iestādi un ir arī apmācījusi *PIOB* personālu ES budžeta jautājumos. Tomēr šķiet, ka būtu jāpārskata finansēšanas struktūra: līdztekus Komisijai vienīgi *IFAC* sedz atlikušās izmaksas 78 % apmērā. Komisija mēģina piesaistīt dažādus finansējuma avotus, lai nostiprinātu *PIOB* neatkarību attiecībā pret *IFAC*. Dažas starptautiskās iestādes ir apņēmušās piešķirt finansējumu 2013. gadam, un īpaša darba grupa īsteno kampaņu, lai iegūtu papildu finansējumu no līdzekļu devējiem visā pasaulē.

2.4 Minētās iestādes, kas saņem ievērojamu finansējumu, risina visnotaļ tehniskus jautājumus, kurus ir grūti izvērtē kādam, kas nepieder šauram speciālistu lokam šajā jomā, tāpēc Komisija nav vērsusies pie **ārējiem konsultantiem** un finansējuma atbilstību ir izvērtējusi vienīgi, ņemot vērā savu pieredzi un zināšanas. Ietekmes novērtējumā atklājās, ka finansējuma programma attaisnoja cerības un atbilda izvirzītajiem mērķiem.

## 3. **Piezīmes un priekšlikumi**

3.1 EESK jau ir paudusi savu nostāju [2] par sākotnējo programmu un atbalstījusi Komisijas priekšlikumu, kā arī paudusi kritiku un ierosinājusi priekšlikumus, par kuriem šajā dokumentā tiks attiecīgi atgādināts. Tagad, tāpat kā agrāk, Komiteja **atbalsta principu**, ka jāfinansē tādu iestāžu darbība, kas risina ļoti delikātus un ārkārtīgi svarīgus jautājumus. Tomēr nav iespējams paust **pamatotu viedokli par finansējuma apmēru**, kura noteikšana ir atkarīga no attiecīgām zināšanām, kas pieejamas vienīgi ierobežotam speciālistu lokam.

3.2 Finanšu krīze jau bija sākusies 2009. gadā, kad tika izveidota programma, taču toreiz, iespējams, bija vēl pāragri veikt plašu izpēti, kurā būtu ņemti vērā mazāk acīmredzami notikumu cēloņu vai papildcēloņu aspekti. Pagājušais laiks un norisinājušies notikumi tagad ļauj pievērsties padziļinātām pārdomām.

3.3 **Finanšu pārskati un grāmatvedības metodes izmaksā dārgi**. To izmaksas vēl vairāk pieaug, ja tiek piesaistīti speciālisti, kas nav viegli atrodami darba tirgū un kuru augstākā izglītība ir tikai sākumpunkts vērtīgu zināšanu iegūšanai praksē. Turklāt šādiem speciālistiem vajadzētu būt ar augstu morāles izjūtu, lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti un viņu veiktās

[1] Uzraudzības padomē ir pārstāvēta Eiropas Komisija, Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (*IOSCO*), Bāzeles komiteja (*BCBS*) un virkne citu līdzīgu iestāžu Eiropas un pasaules mērogā.

[2] OV C 228, 22.9.2009., 75. lpp. un citi svarīgi atzinumi, it īpaši attiecībā uz dažiem specifiskiem aspektiem (OV C 191, 29.6.2012., 61. lpp.).

analīzes **neitralitāti**. No tā izriet, ka acīmredzami ir lietderīgi finansēt iestādes, taču ir arī **jāapmāca** speciālisti, kas būtu attiecīgi atalgoti un motivēti.

3.3.1 Runājot par speciālistiem, parasti ir domāti informācijas vai standartu **izstrādātāji**, taču arī informācijas vai standartu **adresātiem**, kas savā darbā izmanto šo informāciju un piemēro standartus, jābūt speciālistiem. Šajā sakarā ir skaidrs, ka **atbilstīgi izglītotu cilvēkresursu** pieejamība ir **prioritāte** ne tikai informācijas autoriem, bet arī tās **lietotājiem**, proti, regulējošām un uzraudzības iestādēm, likumdevējiem, uzņēmumiem un pētniecības institūtiem.

3.4 Ar izglītības jautājumu ir cieši saistīts **informācijas kvalitātes** aspekts: 3.1. punktā ir teikts, ka ir grūti spiest par ierosinātā finansējuma apjomu, taču vēl grūtāks un problemātiskāks ir vērtējums par to, cik lietderīga lietotājiem ir informācijas pievienotā vērtība. Atliek vienīgi **piekrist** Komisijas **priekšlikumam** par finansējuma apjomu, kas noteikts, pamatojoties vienīgi uz uzticēšanos un motīvu atzīšanu.

3.5 Iepriekšējā atzinumā ([3]), kas publicēts 2009. gadā saistībā ar programmas uzsākšanu, EESK bija ierosinājusi īpaši pievērsties tam, lai nepieļautu pārmērīgu ietekmi vai iejaukšanos **vērtspapīru tirgū** ([4]), ko regulē ***IASCF*** un ***EFRAG*** standarti. Šim jautājumam bija pievērsusies pati Komisija un uzsvērusi Kopienas ieguldījumu, proti, novērst "jebkād[u] pārmērīg[u] ietekm[i], ko varētu radīt (…) ieinteresētas puses". Šis svarīgais un jutīgais aspekts vairs nav minēts jaunajā priekšlikumā regulai. EESK aicina Komisiju apstiprināt, ka tā pilnībā paļaujas uz minēto iestāžu neatkarību. Tas pats attiecas uz ***PIOB*** ([5]).

3.6 Attiecībā uz EFRAG jānorāda, ka šo iestādi Komisija līdzfinansē mazāko dalībvalstu vārdā (lielākās dalībvalstis nodrošina tiešu finansējumu). Iespējams, ka Komisijas ieguldījums būtiski nemainītos, ja katra dalībvalsts sniegtu savu ieguldījumu, lai arī tas būtu tikai simbolisks. Tomēr šāda rīcība liecinātu par to, ka neatkarīgi no katras dalībvalsts lieluma **visa Kopiena** ar atbildības sajūtu **piedalās** vispārējas nozīmes iestāžu darbībā.

3.7 Starptautiskajos finanšu pārskatu standartos (*IFRS*) paredzēti uzņēmumu pārskati par tirgus vērtību (*mark-to-market* metode). Finanšu krīzes laikā tika novērots, ka standartiem var būt prociklisks un īslaicīgs efekts. Komiteja ierosina, piemēram, izskatāmās programmas ietvaros, veikt minēto standartu izmaksu un ieguvumu analīzi.

3.8 Noslēgumā EESK vēlas vēlreiz uzsvērt, ka ir **svarīgi apkopot un apstrādāt datus**, taču vispirmām kārtām **tie ir pareizi jāsaprot un jāizmanto**: ir jāatzīst datu piegādātāju augstais profesionalitātes līmenis, taču ir vēl daudz darāmā, proti, ir jāizglīto cilvēkresursi un jāatjaunina to prasmes, ņemot vērā dažādās lietotāju grupas.

Briselē, 2013. gada 20. martā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs*

Staffan NILSSON

([3]) Sk. 2. zemsvītras piezīmi.

([4]) Skatīt 3.2.1. punktu.

([5]) Skatīt 3.4. punktu.